

datum	24 februari 2025
portefeuillehouder	Jelmer Vierstra
contactpersoon	Erwin Lindeijer
fractie(s)	Woerden & Democratie
onderwerp	Raadsvoorstel/Raadsinformatiebrief (D/24/) Toetsingskader windenergie Reijerscop

Inleiding Woerden & Democratie

In het Toetsingskader Windenergie Reijerscop staat dat een MER-beoordelingsplicht geldt voor windparken met 3 tot 19 windturbines en een project-MER verplicht is bij 20 of meer windturbines. Ondanks deze vastgelegde drempels, is een MER-beoordeling niet alleen afhankelijk van het aantal turbines, maar ook van de verwachte milieueffecten. Dit betekent dat een MER-beoordeling ook bij twee windturbines verplicht kan zijn als er significante milieueffecten worden verwacht.

Toch wordt in de gemeenteraad nu voorgesteld om drie grote windturbines te plaatsen in plaats van de twee grote of drie kleinere turbines waar bewoners over spraken in het participatietraject. Dit wordt door sommige fracties gepresenteerd als een manier om omwonenden te beschermen tegen de gezondheidsrisico's van windturbines, omdat bij drie windturbines automatisch een MERbeoordelingsplicht geldt.

In werkelijkheid lijkt deze keuze vooral in het voordeel van de initiatiefnemers te zijn, en niet van de bewoners. Uit het Toetsingskader Windenergie Reijerscop blijkt namelijk dat er bij de plaatsing van windturbines significante milieueffecten worden verwacht, zoals geluidsoverlast, slagschaduw, gezondheidseffecten en ecologische impact. Desondanks wordt er een strikte interpretatie gehanteerd dat een MER-beoordelingsplicht pas geldt bij drie of meer turbines, terwijl de wet ruimte laat om dit ook bij minder turbines te eisen.

Vraag 1

Kan het college uitleggen of de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit de mogelijkheid bieden, als er duidelijke risico's zijn voor het milieu en de gezondheid, om ook bij twee windturbines een MER-beoordeling verplicht te stellen, Als dit niet mogelijk is, hoe past dit bij de discretionaire bevoegdheid die de gemeente heeft om eigen keuzes te maken?

Antwoord

De Omgevingswet is er duidelijk over dat alleen vanaf 3 windturbines een MER-beoordeling aan de orde is. Een MER-beoordeling is slechts een toets om te zien of er grote milieu-effecten te verwachten zijn. Als dat zo is, dan moet de initiatiefnemer een project-MER laten uitvoeren. In die project-MER worden de milieu-effecten daadwerkelijk onderzocht. Met een projectMER krijgen we meer duidelijkheid en zekerheid in welke mate er significante effecten zijn door de voorgestelde locaties en kenmerken van mogelijke windturbines.

Als een initiatiefnemer twee windturbines wil plaatsen, hoeft er geen MER-beoordeling te worden gedaan. Om de initiatiefnemer toch een projectMER te laten uitvoeren, heeft de gemeente een projectMER als verplichting opgenomen in het toetsingskader. Hieraan kleefte wel een juridisch risico: Als de initiatiefnemer toch een vergunning aanvraagt zonder de projectMER uit te voeren, kan de gemeente de vergunning daarop afwijzen. Maar de initiatiefnemer kan dat aanvechten bij de rechter, omdat een MER-beoordeling in dit geval geen wettelijke vereiste is.

Vraag 2

Waarom heeft het college besloten om geen MER-beoordeling te verplichten bij twee windturbines, terwijl in het Toetsingskader Windenergie Reijerscop staat dat er risico's zijn, zoals geluidsoverlast, slagschaduw en effecten op de natuur?

Antwoord

Het college kan dit wettelijk niet verplichten, zie vraag 1. Daarnaast is er bij 1 of 2 windturbines geen vergunning vereist voor milieu-aspecten. Daarbij eisen we via het Toetsingskader al een projectMER van de initiatiefnemer. De gemeente beoordeelt deze en kan daarbij een second opinion vragen bij de Commissie m.e.r. Daarmee geeft de gemeente beleidsmatig aan dat alle milieurisico's alsnog in beeld moeten worden gebracht vóórdat er een omgevingsvergunning kan worden afgegeven.

Vraag 3

Het college erkent dat geluidsoverlast een probleem is en dat de huidige regels misschien niet voldoende bescherming bieden. Op welke wijze kan er juridisch dan verdedigd worden dat er geen reden is om bij twee windturbines een MER-beoordeling te verplichten?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2. Het rijk heeft geoordeeld dat er juridisch geen reden is om een m.e.r.-beoordeling te verplichten bij twee windturbines. In de projectMER van de initiatiefnemer worden de lokale effecten volgens onze strengere normen beoordeeld.

Vraag 4

Volgens de Europese milieuriichtlijn uit 2001 moeten nieuwe projecten de gezondheid van mensen en natuur beschermen of verbeteren. Waarom gebruikt het college deze regel niet om bij twee windturbines een MER-beoordeling te verplichten, terwijl dit bij drie windturbines wél gebeurt?

Antwoord

Het college stelt voor om de gezondheid zo goed mogelijk te beschermen met de strengere en uitgebreide normen van het Toetsingskader, met een projectMER en met een zorgvuldige vergunningsprocedure. De natuur wordt zo goed mogelijk beschermd met een vergunning voor activiteiten met effecten op de natuur, die door de provincie moet worden afgegeven.

Vraag 5

Het college heeft strengere regels opgesteld voor slagschaduw dan de landelijke overheid, omdat dit een groot probleem kan zijn. Waarom wordt deze hinder dan niet gezien als ernstig genoeg om een MER-beoordeling verplicht te stellen bij twee Windturbines?

Antwoord

Het college minimaliseert de mogelijke hinder van slagschaduw door conform het Afwegingskader grootschalige hernieuwbare energie van de raad uit 2021 een scherpere norm te stellen dan landelijk is voorgesteld, namelijk 1 uur per jaar op de gevel. Daar moet een initiatiefnemer in ieder geval aan voldoen. Zie verder het antwoord op vraag 1.

Vraag 6

Het college zegt dat slagschaduw en geluidsoverlast samen bekeken moeten worden, omdat ze elkaar kunnen versterken. Waarom is dit gecombineerde effect dan geen reden om bij twee windturbines een MER-beoordeling te verplichten?

Antwoord

Dat zegt het college niet. Omdat zowel geluid als slagschaduw een effect op hinderbeleving kan veroorzaken worden ze door de gemeente beide aan strengere normen gebonden. Daar moet een initiatiefnemer in ieder geval aan voldoen. Dit hoeft niet door middel van een MER-beoordeling maar kan door een projectMER te eisen en door regels te stellen bij de afwijking van het omgevingsplan. De initiatiefnemer moet in alle gevallen aantonen dat wordt voldaan aan de strengere regels voor geluid en slagschaduw.